

KOUVOOLA

Kaupunkistrategia 2023-2032 Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus

Valtuustokauden 2021-2025 loppuraportti, kh 10.3.2025 ja kv 17.3.2025

Johdanto

- Kaupunkistrategia 2023-2032 – Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus hyväksyttiin syyskuussa 2022.
- Tässä raportissa peilataan tilannetta myös edelliseen Kouvola kasvuun 2019-2030 kaupunkistrategiaan. Dioissa 4-7 on kuvattu edellisen strategian indikaattoritoteumaa.
- Tiettyjä ns. perusindikaattoreita eli väestömäärää ja –rakennetta, yritysten ja työpaikkojen määrää sekä työllisyyttä seurataan jatkuvasti ja niiden osalta on syytä katsoa kehitystä pidemmällä aikavälillä. Se auttaa myös ennakoimaan tulevaisuuden kehitystä.
- Nykystrategian kasvukärkeen ja yhteisiin tavoitteisiin tehtyjä toimenpiteitä valtuustokaudella on avattu dioissa 15-24.
- Osana nykystrategian tarkastelua toteutettiin valtuutetuille, kaupungin työntekijöille ja vaikuttamistoimielimien jäsenille kysely. Tulosityhteenvedo on esitetty dioilla 25-32 ja lisäksi tarkempi raportti kyselystä on liitteenä.

Sisällysluettelo

Sisältö	Dia nro
Johdanto	2
Kaupunkistrategia 2019-2030 – Kouvola kasvuun - indikaattoritoteuma	4-7
Kaupunkistrategia 2023-2032 – Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus	8
Indikaattoritoteuma	9
Kaupunkistrategiaa toteuttavat ohjelmat/linjaukset/suunnitelmat	10
Arviointikertomus 2024 – strategiaan liittyvät huomiot	11-14
Strategian kasvukärjet	15-16
Toteutetut toimenpiteet strategiatavoitteiden mukaan	17-24
Strategiakysely - yhteenveto	25-32
Päätöksentekoaikataulu	33

Kaupunkistrategia 2019-2030: Kouvola kasvuun

- Indikaattoriseuranta otettiin vahvasti mukaan edellisessä kaupunkistrategiassa 2019-2030 – Kouvola kasvuun.
- Indikaattorit jaettiin elinvoiman, hyvinvoinnin ja statuksen kasvutekijöiden mukaan.
- Indikaattorien nykytilan 2017 lisäksi niille asetettiin välitavoite 2023 ja tavoite 2030 arvo.
- Dioissa 5, 6 ja 7 on toteumataulukot em. Indikaattoreista ja nykytila-arvo sellaisista indikaattoreista, joita seurataan edelleen. Strategian voimassaoloaikana osaa indikaattoreista ei voitu mitata ja osassa indikaattori tai mittaustapa muuttui kesken strategiakauden.
- Yhteensä indikaattoreita oli 36 kpl, joista mitattavia 28.
 - indikaattoreista 11:ssä eli 39 %:ssa nykyarvo verrattuna lähtöarvoon meni strategiakauden aikana parempaan suuntaan kohti tavoitearvoa
 - indikaattoreista 7:ssä eli 25 %:ssa nykyarvo verrattuna lähtöarvoon pysyi strategiakauden aikana samana tai sen arvottaminen ei ollut mielekäästä
 - indikaattoreista 10:ssä eli 36 %:ssa nykyarvo verrattuna lähtöarvoon meni strategiakauden aikana huonompaan suuntaan kuin tavoitetila / pääosin väestöön ja väestörakenteeseen liittyviä tavoitteita, jotka olivat liian kunnianhimoisiksi asetettu

Kaupunkistrategia 2019-2030 – Kouvola

kasvuun indikaattoriseuranta – Elinvoiman kasvu

	Etenee tavoitteen mukaiseen suuntaan
	Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä
	Etenee huonompaan suuntaan tavoitearvoon nähden

Indikaattori	Lähtöarvo 2017	Arvo strategiakauden päättyessä 2020	Nykyarvo 2023/2024	Suunta 2017-2024	Huom!
Yritysten lukumäärä	4 369	4 690	4 948		
Valmistuneet asunnot kpl/v	72	47	61		
Työpaikkojen lukumäärä	31 100	31 427	29 271		
Yritysilmapiiri / Sijointus	24 / 25	24 / 25			Ei seurata enää
Yritysten liikevaihto M€	4 300	5 345	6 432		
Kaupungin hankintojen paikallisuusaste, %	39,3	52,4	76,7		Laskentaperuste on muuttunut, paikalliseksi luetaan toimipisteen sijainti Kouvolaassa
Terminaaleissa käsiteltyä rahtia, t	2 000 000				Seurantatietoa ei saatu
Konttien määrä, teu	4 000				Seurantatietoa ei saatu
Työllisyysaste, %	64,1	68,8	70,1		
Työttömyysaste, %	14,7	14,0	11,8		
Pendelöijät lukumäärä (Kouvolasta)	4 900	5 138	5 495		
Työpaikat alkutuotanto, %-osuus	3,5	3,3	2,9		
Työpaikat jalostus, %-osuus	21,9	22,3	21,2		
Työpaikat palvelut, %-osuus	73,4	73,3	74,6		

(Lähde; Tilastokeskus, hankinnat Kouvolan kaupunki)

Kaupunkistrategia 2019-2030 – Kouvola

kasvuun indikaattoriseuranta – Hyvinvoinnin kasvu

	Etenee tavoitteen mukaiseen suuntaan
	Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä
	Etenee huonompaan suuntaan tavoitearvoon nähden

Indikaattori	Lähtöarvo 2017	Arvo strategiakauden päättyessä 2020	Nykyarvo 2023/2024	Suunta 2017-2024	Huom!
Asukasluku	84 500	81 187	78 399		2024 ennakkotieto
Lapsiperheiden määrä	8 000	7 346	6 679		
Ikärakenne, 0-17 v, %-osuus	17,2	16,4	15,4		
Ikärakenne, 18-64 v, %-osuus	57,2	55,6	54,4		
Ikärakenne, 65 v+, %-osuus	25,6	28,0	30,1		
Joukkoliikenteen matkustajat, nousut	1 234 000	843 944	1 284 470		
Kasvihuonepäästöt, t CO ₂ -ekv/asukas	6,8	6,1	5,6		tarkennettu ja täsmennetty jatkuvasti, myös takautuvasti
Koettu terveys, keskitasoinen tai huono (20-64 v)	38,6	37,9			Ei ole kuntakohtaisia tietoja saatavilla
Liikuntaa harrastamattomat (20-64 v)	17,7				Ei ole kuntakohtaisia tietoja saatavilla
Opiskelijoiden määrä	7 200	7 345	8 309		
Koulutuksen ulkopuolella, 17-24 v, %-osuus	9,7	9,0	8,6		

(Lähde; Tilastokeskus, joukkoliikenne Kouvolan kaupunki)

Kaupunkistrategia 2019-2030 – Kouvola

kasvuun indikaattoriseuranta – Statuksen kasvu

	Etenee tavoitteen mukaiseen suuntaan
	Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä
	Etenee huonompaan suuntaan tavoitearvoon nähden

Indikaattori	Lähtöarvo 2017	Arvo strategiakauden päättyessä 2020	Nykyarvo 2023/2024	Suunta 2017-2024	Huom!
Matkailijoiden rahankäyttö M€*	89,2				Tutkimusmenetelmä muuttunut, ei vertailukelpoista arvoa.
Kaupan ja palveluiden volyyymi M€*	960				Ei ole enää saatavilla
Matkailun välitön palkkaverotulo M€*	2,39				Tutkimusmenetelmä muuttunut, ei vertailukelpoista arvoa.
Välitön matkailutyöllisyys htv*	500				Tutkimusmenetelmä muuttunut, ei vertailukelpoista arvoa.
Rekisteröidyt yöpymiset, kpl	134 500	92 362	138 000		
joista kansainväliset, %-osuus	13 %	8,3 %	6,7 %		
Asukastyytyväisyys / sijoitus	8 / 8	5 / 8			Ei seurata enää
Ulkomaalaiset, %-osuus	2,9	2,7	3,3		
Äänestysprosentti kuntavaaleissa	57,3	57,6	52,3		
Muuttohalukkuus / sijoitus***	30 / 37	51 / 61			Kohdejoukko suurentunut. Maksullinen, ei ole tilattu enää.
Turvallisuus / sijoitus**	2 / 10	5 / 15			Kouvola on 11. suurin eli kohdejoukko suurentunut. Katuturvallisuusindeksi on korvattu häiriöindeksillä syksyllä 2023.

(Lähde; Tilastokeskus, matkailu [visitatory.io/fi](https://www.visitatory.io/fi))

Kaupunkistrategia 2023-2032: Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus

- Nykyisessä kaupunkistrategiassa on tuotu esille Kouvola Kaakkois-Suomen suurimpana kaupunkina niin väestöltään kuin monien muidenkin indikaattoreiden valossa.
- Indikaattoreille ei kuitenkaan asetettu tavoitearvoja kaupunkistrategiassa.
- Talousarvioon on vuosittain asetettu tavoitearvo suunnitelmakaudelle seuraaviin indikaattoreihin; opiskelijoiden, yritysten ja työpaikkojen lukumäärälle, työllisyysasteelle sekä kuntien väliselle nettomuutolle. Näiden toteumaa on seurattu tilinpäätöksissä.
- Palveluissa ja strategiaa toteuttavissa ohjelmissa, linjauksissa ja suunnitelmissa seurataan monia eri indikaattoreita mukaan lukien strategian takakannen faktatietoja. Näiden toteuma on esitetty dialla 9.
- Diassa 10 on taulukoitu kaupunkistrategiaa toteuttavat ohjelmat, linjaukset ja suunnitelma yhteisten tavoitteiden mukaan. Osa asiakirjoista on alueellisia, joita toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen, Kymenlaakson muiden kuntien tai laajemman kuntaverkoston kanssa yhteistyössä.
- Dioissa 17-24 on esitetty yhteisiin strategiatavoitteisiin ja toimintamme linjauksiin liittyviä strategiakaudella toteutettuja toimenpiteitä.

Indikaattoritoteuma – Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus

KOUVOLA

Kasvanut
Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä
Vähentynyt

Tunnusluku	Strategia-arvo 2021	Toteuma 2023/2024	Suunta 2021-2023/2024	Huom!
Kouvola-Lahti rataosalla kaukoliikenteen matkojen määrä	1,3 milj.	2,2 milj.	Kasvanut	
Kouvola-Luumäki rataosalla tavaraliikennettä	13 milj. tonnia	8,9 milj. tonnia	Vähentynyt	
Asukkaita	80 000	78 399	Vähentynyt	Ennakkotieto 2024
Asuntokuntia	43 100	42 714	Vähentynyt	
Kaupunkialueella asuvia % asukkaista	74 %	74 %	Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä	
Maaseutualueella asuvia % asukkaista	25 %	25 %	Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä	
Lapsiperheitä	7 150	6 679	Vähentynyt	
Opiskelijoita	7 900	8 309	Kasvanut	
Maatiloja	850	810	Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä	Tilakoko on suurentunut
Yrityksiä	4 900	4 948	Kasvanut	
Työpaikkoja	29 600	29 271	Vähentynyt	
Työllisyysaste	67 %	70,1 %	Kasvanut	
Työllinen työvoima	30 700	30 734	Arvo on pysynyt samana tai arvottaminen ei ole mielekäästä	

(Lähde; Tilastokeskus, ratatilastot Väylä)

Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus 2023-2032

Kaupunkistrategiaa toteuttavat ohjelmat/linjaukset/suunnitelmat

KOUVOLA

Voimassa **Alueelliset**

Asuminen – Turvallinen kotipesä	Liikunta ja kulttuuri – Värikäs pelikenttä	Kestävä elämäntapa – Luonnollinen perusta	Kasvatus ja opetus – Kaikkien kampus	Työelämä – Moderni työmahdollisuuksien keskus	Yrittäminen – Logistisesti keskellä kaikkea	Toimintamme linjaukset / Sisäiset asiakirjat
Asuntopoliittiset linjaukset ja kehittämissuunnitelma 2022-2030	Aktiivisten kaupunki – Kouvolan liikuntaohjelma 2023-2032	Ympäristö 2030 – Kouvolan kaupungin ympäristöohjelma	Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma	Kaikkien Kouvola 2023-2025 – Monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma	Kaavoituskatsaus ja -ohjelma 2024	Henkilöstöohjelma 2021-2024 ja –suunnitelma 2024-2027
Maankäytön toteuttamissuunnitelma 2023-2027	Kulttuuriohjelma 2023-2032	Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	Lukiokoulutuksen opetussuunnitelma	Kansainvälistyvä Kouvola 2025-2032 -ohjelma	Hankintaohjelma 2021-2025	Viestintä- ja markkinointiohjelma 2024-2029
Maapolitiininen ohjelma 2024	Kymenlaakson kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2020	Kävelyn ja pyöräilyn edistämissuunnitelma 2021-2030	KAOP Digiosaamisen suunnitelma 2022-2025	Kymenlaakson maakunnallinen työllisyysohjelma	Edunvalvontasuunnitelma 2024-2027	Henkilöstön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2023
Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2025	Kymenlaakson alueellinen ikääntyneen väestön kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2021-2025	Kouvolan joukkoliikenteen kehittämissuunnitelma 2020-2025	Kouvolan lukiokoulutuksen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2024-2027		Kouvolan kaupungin omistajapoliittinen ohjelma 2024-2025	Digitalisaatiosuunnitelma
Kymenlaakson alueellinen ikääntyvän väestön hyvinvointisuunnitelma 2021-2025	Kymenlaakson terveysliikuntastrategia 2021-2025	Osallisuussuunnitelma 2021-2025	Kouvolan varhaiskasvatussuunnitelma 2024		Kaakkois-Suomen Yrittäjyyskasvatuksen strategia	Paikkatietostrateginen ohjelma
Kymenlaakson Arjen Turvallisuusohjelma 2024 - 2025		Maaseutupoliittiset linjaukset 2023-2027	Opiskeluhoitosuunnitelma, esi- ja perusopetus, lukio			Museon toimintasuunnitelma 2020-2024
		Virkistysalueverkoston kehittämissuunnitelma	Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2025			Museon kokoelmapoliittiset ohjelmat
		Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus 2020 ja -suunnitelma 2020-2025				Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat
		Jätepolitiininen ohjelma vuoteen 2025				Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat

Valmisteilla **Alueelliset**

Asuminen – Turvallinen kotipesä	Liikunta ja kulttuuri – Värikäs pelikenttä	Kestävä elämäntapa – Luonnollinen perusta	Kasvatus ja opetus – Kaikkien kampus	Työelämä – Moderni työmahdollisuuksien keskus	Yrittäminen – Logistisesti keskellä kaikkea	Toimintamme linjaukset/Sisäiset
Virkistysverkoston kehittämissuunnitelma						

Arviointikertomus 2023: kaupunkistrategiaan liittyvät havainnot

- Kaupunkistrategiaan kirjattuihin tavoitteisiin tulisi valmistella konkreettiset mittarit pidemmälle aikajaksolle, yksi vuosi seurantajaksona on usein liian lyhyt, mittareiden kehittäminen vaatisi kaupunkitasoisen kaikkia toimialoja koskevan tarkastelun.
- Palvelujen sisältöön, toimipaikkaverkoston, investointeihin, henkilöstömäärään ja kiinteistöjen käyttöasteeseen liittyvät tavoitteet tulisi näkyä nykyistä selkeämmin strategiassa tai sitä tukevissa suunnitelmissa, jolloin jalkauttaminen vuositasolla talousarvion tavoitteisiin ja niihin liittyviin mittareihin olisi konkreettisempaa ja uskottavampaa.
- Kouvolan kaupungin strategiset tavoitteet eivät suoraan kerro, miten ja mihin suuntaan kaupunkia kehitetään. Sisällöltään tavoitteet ovat toteavia. Kaupunkistrategiassa ei ole kuvattu tavoitteiden saavuttamiseksi ohjaavia mittareita esimerkiksi talouden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden osalta.

Arviointikertomus 2023: Sitovien tavoitteiden arviointi

- Hankintojen paikallisastetta kuvaavaa mittariston sisältö on tarkistettava ja avattava lukijalle.
- Todettakoon, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Kaupunki on jatkossakin keskeinen ”hyvinvointipalvelujen” tuottaja.
- Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita ja niihin liittyviä mittareita ei talousarviossa ole, vaikka esimerkiksi hyvinvointikertomus tai maakunnallinen arjen turvallisuussuunnitelma voisivat sellaisia tarjota.
- TE- palvelujen hallittu siirto kunnalle - Tilinpäätöksestä ei avaudu, miten hankkeeseen asetettuja tavoitteita mitataan. Vaikka hanke on edennyt, ei tästä selviä, mitkä osat ovat jääneet toteutumatta.
- Uudet toimintatavat ei ole kaupunkistrategian tavoite, vaan strategiaan liittyvä toiminnan linjaus. Hankkeiden määrään asetettuja mittareita ei ole käsitelty tilinpäätöksessä, vaikka niihin tilannekuvauksessa viitataan ja ne oli talousarviossa mainittu.
- Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen ei ole kaupunkistrategian tavoite, vaan strategiaan liittyvä toiminnan linjaus. Sairauspoissaolojen osalta on jääty tavoitteesta. Tilannekuvauksen (ja henkilöstökertomuksen) perusteella huolestuttavaan tilanteeseen on kuitenkin reagoitu. Talousarviossa oli tavoitteen mittariksi asetettu myös ”henkilöstön fiilismittari”, jota ei tässä yhteydessä käsitelty. Asetetulle mittarille ei ollut talousarviossa määritelty tavoitetasoa.
- Hallittu vakaa talous ei ole kaupunkistrategian tavoite, vaan strategiaan liittyvä toiminnan linjaus.

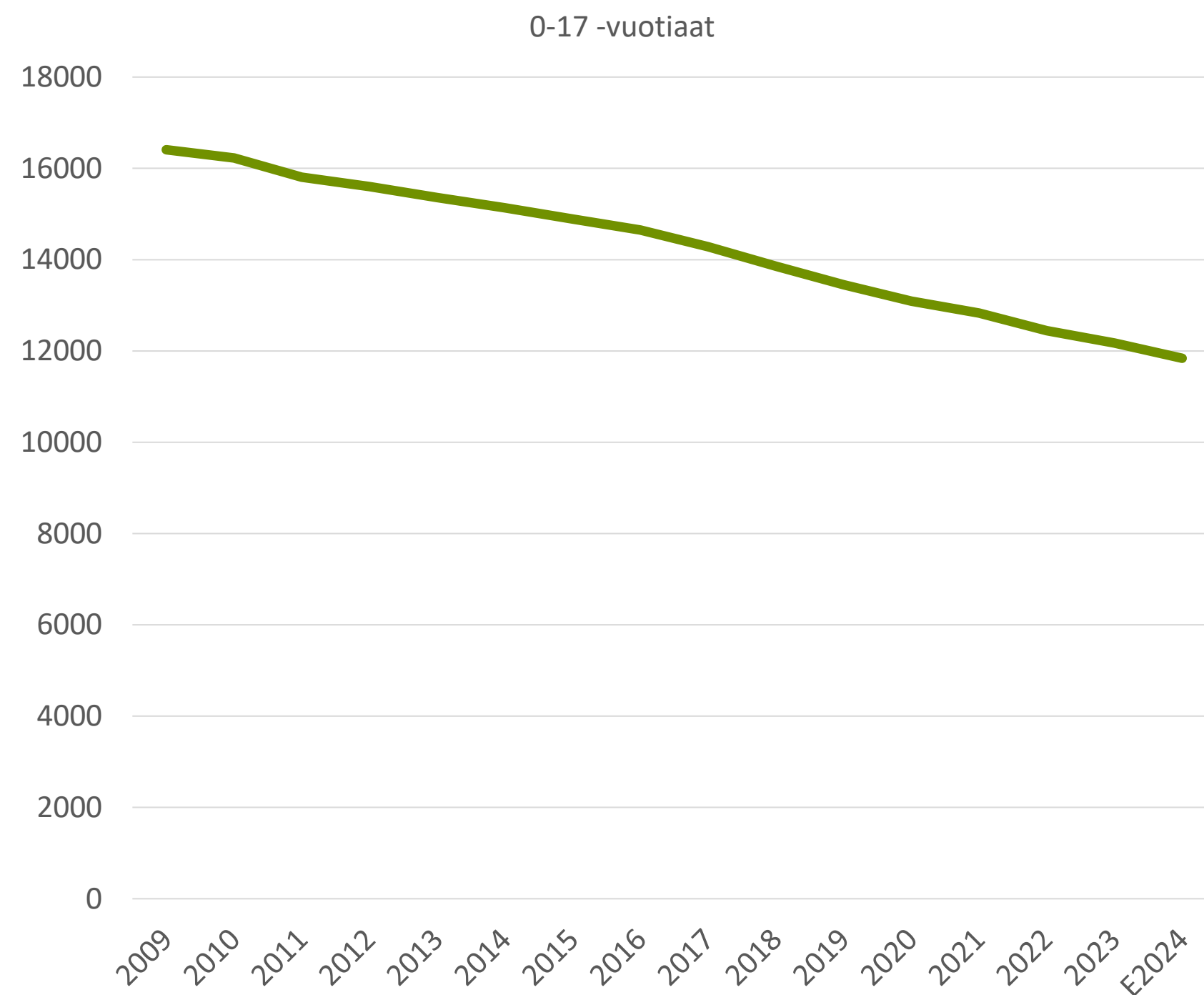
Arviointikertomus 2023: Sitovien tavoitteiden arviointi

- Kiinteistöjen osalta olisi päästävä myynnin, käyttöasteen, määrän ja korjausvelan osalta eteenpäin. Kiinteistöjä myytiin 937 m², tavoite oli 25 000 m².
- Lasten ja nuorten hyvinvointia koskeva tavoite ja kyselyn tulos (4,5) ei näyttäisi heijastavan laajempaa huolestuneisuutta lasten ja nuorten tilasta. Tavoite on asetettu huomattavasti alemmaksi kuin lähtötaso, vaikka tavoitteena on hyvinvoinnin paraneminen. Move-liikuntakysely voisi olla osa tavoitteeseen liittyvää mittaristoa.
- Oppimiseen ja taitoihin liittyviin tavoitteisiin ei liity oppimistulosten mittaamista. Kaupunkistrategia ei ohjaa sivistystoimialaa riittävästi opetuksen laadulliseen kehittämiseen ja vertailtavuuteen oppilaitosten ja koulujen välillä.
- Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen ei ole kaupunkistrategian tavoite, vaan strategiaan liittyvä toiminnan linjaus.
- Vaikka liikuntapaikkojen kävijämäärä laski, ovat tulokset pääosin tavoitteiden mukaiset ottaen huomioon toiminnan resurssit.
- Liikuntapaikkojen ja kulttuuritapahtumien kävijöiden lukumäärän ohella laadullinen arviointi ml. asiakaspalaute antaisi konkreettisemmän kuvan palvelujen kehittymisestä ja perusteita jatkosuunnittelulle.
- Tekninen lautakunta - Varsin monessa kohdin on toteuma tavoitetta alempi, missä taustalla on myös talouden tasapainottamistoimenpiteitä.
- Jätelautakunta - Asiakaspalveluun liittyvä tilannekuvaus ei anna selkeää kuvaa tavoitteen toteutumisesta.

Arviointikertomus 2023: kaupunkistrategiaan liittyvät havainnot - Yhteenveto

- Tavoitteista jäi toteutumatta esitetyillä kriteereillä 13, joista osa toteutunee vuoden 2024 aikana. Kaupunkistrategiaan kirjatuista tavoitteista työelämää ja yrittämistä käsitellään vuositasolla kutakin vain yhdessä tavoitteessa, mikä on talousarvion laadinnassa ja tavoitteiden määrittelyssä selkeä puute. Eräs vaihtoehto olisi käsitellä pääosa kaupunkistrategiaa tukevista linjauksista, lähinnä henkilöstöä koskevat asiat, yhdellä koko kaupunkia koskevalla kyselyllä ja sitä täydentävällä sisäisellä arvioinnilla, jolloin vältettäisiin erilliset toimialoja koskevat henkilöstökyselyt ja voitaisiin henkilöstöjohtossa arvioida paremminkin koko henkilöstön tilaa.
- Kaupunkistrategiaa tukevista tavoitteista 13/25 ei toteutunut edes tyydyttävällä tasolla ja keskiarvo kaikkien tavoitteiden toteutumista oli 2,6. Tulos ei ole hyväksyttävällä tasolla.

Kasvukärjet – Lapset ja nuoret

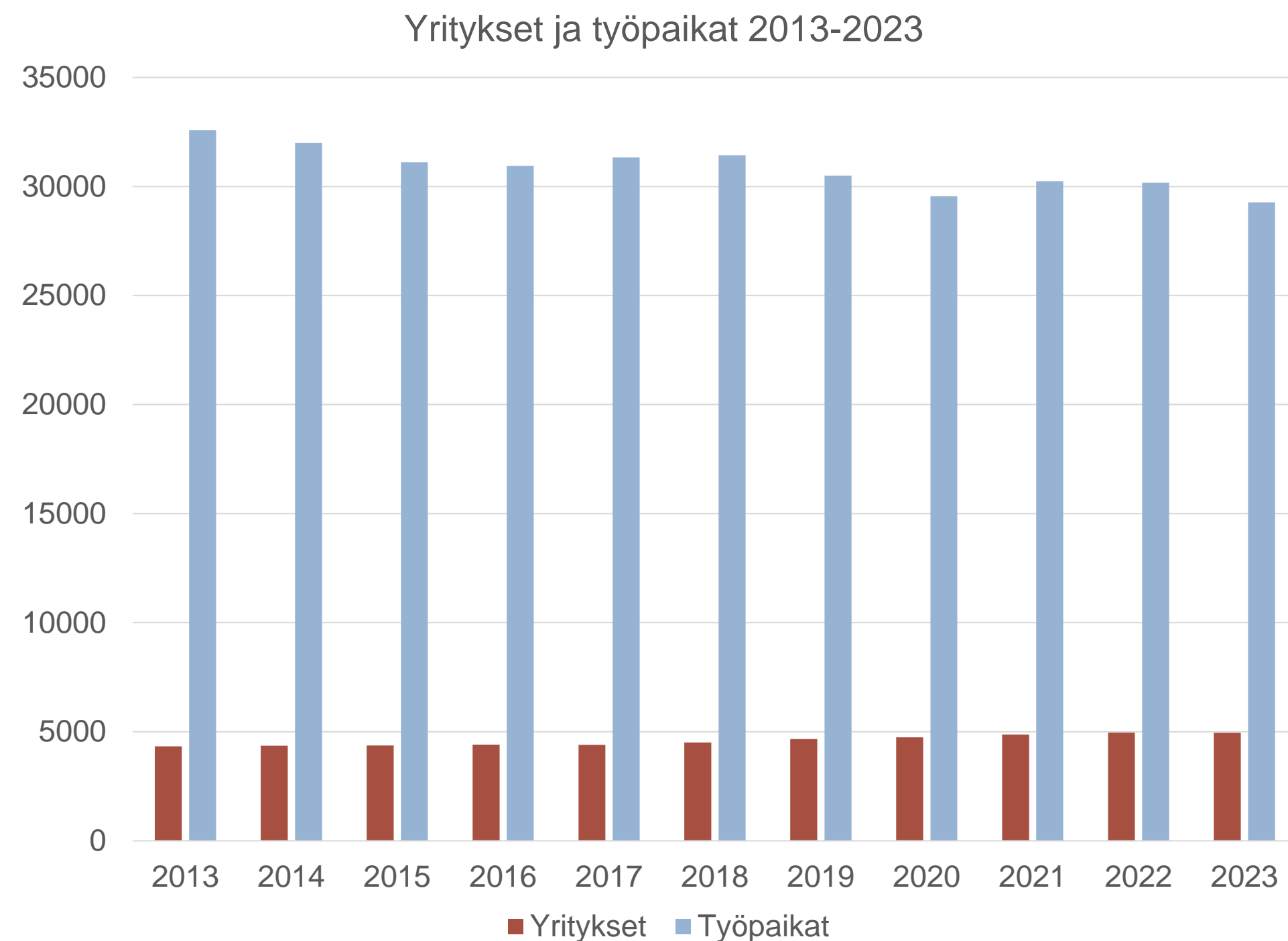

Lasten ja nuorten eli 0-17 vuotiaiden lukumäärä on vähentynyt tarkasteluajanjaksolla 2009-2024 (ennakkoluku) 4 568 hengellä eli 28 %. (Lähde; Tilastokeskus)

Mitä tehty lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja kasvun suhteen:

- Investoinnit päiväkoteihin ja kouluihin – turvalliset, uudet kasvu- ja oppimisympäristöt lisäävät lasten ja nuorten hyvinvointia
- Investoinnit liikunta ja kulttuuritiloihin - positiivisia vaikutuksia myös lasten liikkumiseen ja kulttuuriseen hyvinvointiin
- Harrastamisen Suomen malli
- Liikkuva koulu
- Innovatiiviset oppimisympäristöt
- Pikkuvarpaat sananjalkapolulla –yhteistyöhanke (0-4 vuotiaat, lukemisen edistäminen mm. Kymenlaakson Hyvinvointialueen kanssa)

Kasvukärjet – Yritykset

Yritysten lukumäärän hienoisesta kasvusta huolimatta, työpaikkojen lukumäärä on vähentynyt 3 312 työpaikalla eli 10 % tarkasteluajanjaksolla. (Lähde; Tilastokeskus)

Mitä on tehty yritysten kasvun ja elinvoiman suhteen:

- Yritystontit kärkihanke - 200 ha kaavoitetaan yritysten tarpeisiin
- Sijoittumismarkkinoinnin (kaupunki ja Kinno) sekä sujuvan viranomaistyön tuloksena mm. Biltema ja datakeskushankkeet
- Kehitteillä olevia laajamittaisia aurinkovoimaloita 4 kpl
- Kaupungin panostukset ammatilliseen koulutukseen ja korkeakoulutukseen – osaavaa työvoimaa yrityksille
- TE-palvelut kaupungille – uudet toimintamallit
- Hankintayhteistyön kehittyminen ja paikallisen yrittäjyyden edistäminen

Asuminen Turvallinen kotipesä

- Rakennuslupia v. 2024: 11 kpl omakotitalolle, 1 kpl paritalolle, rivi- tai kerrostaloille ei lupia.
- Luovutettiin 5 uutta pientalotonttia, voimassa olevia tonttivarauksia on 2 kpl.
- Ranta-asumista on Kouvolassa pyritty edistämään rantaosayleiskaavoja päivittämällä. Rantayleiskaavoja on työn alla eri vaiheissa viisi kappaletta, joista ensimmäinen, Kymijoen keskiosan rantaosayleiskaava on pääosin voimassa KH:n päätöksellä (12.8.2024). Kymijoen Pohjoisosan rantaosayleiskaava ja Maanomistajat aloitteet 2020 -nimisen rantaosayleiskaava ovat hyväksymiskäsittelyssä.
- Joukkoliikenneverkosto on uudistettu
- Laaja toimijaverkosto ja vaikuttavaa toimintaa arjen turvallisuuden parantamiseksi
- Palveluiden kehittäminen asiakaslähtöisesti ja digitalisaatiota hyödyntäen

- turvallinen arki
- toimivat ja saavutettavat palvelut
- sujuva liikkuminen ja maksuton joukkoliikenne
- luonto alkaa takapihalta
- mökkiasumista ympäri vuoden

Liikunta ja kulttuuri 1/2

Värikäs pelikenttä

- [Kouvolan kaupungin kulttuuriohjelma 2023-2032](#) valmistui ja sisältää lähes 150 toimenpide-ehdotusta
- Liikuntapalvelujen kehittämistarpeita, joita on kirjattu keväällä 2023 hyväksytyyn Liikuntaohjelmaan 2023–2032 tullaan jatkamaan. Ohjelmassa linjataan kuntalaisten liikuttamisessa, palveluiden ja olosuhteiden kehittämisessä tarvittavia periaatteita, toimenpiteitä ja investointeja.
- Kouvolan teatterin peruskorjaus ja laajennus on päätetty ja käynnistyy 2025
- Urheilupuiston uimahallin peruskorjaus ja laajennus on käynnistynyt
- Päätös monitoimiareenan rakentamisesta
- Pelitaide ja osallistaminen museon painopistealueina, kävijämäärien kasvu (2021: 8205 2024:18450), 1700-2000 koululaisen vierailut museossa vuosittain, museon näyttelyiden asiakastyytyväisyys 4,2-4,7 (5 on paras)
- Kulttuuriohjelman mukaisesti kirjastolla on panostettu vahvasti lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon edistämiseen laajalla yhteistyöllä. Lasten ja nuorten aineiston lainaus kasvussa
- Pääkirjaston uudistamisen suunnittelu käynnissä

- tasokas ja kiinnostava kulttuuritarjonta
- viihtyisä yhdessäolon keskusta
- tapahtumapaikkana koko kaupunki
- liikkuva elämäntapa, monipuoliset liikuntamahdollisuudet
- lasten ja nuorten laadukas harrastustoiminta
- urheilukaupunki
- yhdessä tekeminen ja mukaan ottaminen

Liikunta ja kulttuuri 2/2

Värikäs pelikenttä

- Kulttuuritalojen palveluiden tuottamisen laajaa tarkastelua
- Kulttuurifoorumit käynnistyneet keväällä 2025
- Matalan kynnyksen kulttuuritapahtumiin panostettu kaikissa kulttuurin yksiköissä
- Lasten ja nuorten Harrastamisen Suomen malli
- Kansalaisopiston palvelutarjonta pysynyt monipuolisena ja tavoittanut asukkaita laajalti eri puolilla kaupunkia.
- Taiteen perusopetuksen varhaisiän taidekasvatusta päiväkodeissa kansalaisopiston ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä.
- Liikuntaryhmien ohjauksessa pääkohderyhmänä ne, jotka tarvitsevat liikunnassa ja sen aloittamisessa apua ja tukea (soveltava liikunta). Ennaltaehkäisevä toiminta on keskiössä.
- Liikuntaneuvonnan palvelu taas toimii osana HVAn tuottamaa elintapaneuvonnan palveluketjua. Liikuntaneuvoja auttaa, tukee ja motivoi liikunnallisen elämäntavan aloittamisessa ja auttaa lisäämään terveyttä edistävää arjen liikkumista, järjestää palvelua tukevaa toimintaa. Liikuntaneuvonnan palvelu kaikille ikäryhmille.
- Keskitetty tilavarausyksikkö käynnistynyt syksyllä 2024
- Seurayhteistyö kehittynyt yhteistyöpalavereiden ja seuraparlamentin myötä

- tasokas ja kiinnostava kulttuuritarjonta
- viihtyisä yhdessäolon keskusta
- tapahtumapaikkana koko kaupunki
- liikkuva elämäntapa, monipuoliset liikuntamahdollisuudet
- lasten ja nuorten laadukas harrastustoiminta
- urheilukaupunki
- yhdessä tekeminen ja mukaan ottaminen

Kestävä elämäntapa Luonnollinen perusta

- Kouvola on Suomen suurimpana maaseutukaupunkina on vahvistettu verkostotoimijoiden hankeyhteistyöllä sekä edunvalvonnallisilla keinoilla.
- Kaupungille on luotu [Maaseutupoliittiset linjaukset 2023-2027](#)
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun elintarvikealan kehitys- ja opetusympäristö Xamk FoodLab avattu.
- Kouvolan kaupungin oma energiankulutus on laskenut vuodesta 2014 lähes 44%.
- Lämmitystapamuutokset: 2022-2024 muutettu maakaasusta kaukolämmölle 12 kohdetta ja yksi sähkölle.
- Kouvolan kasvihuonepäästöt ovat vähentyneet 39 % vuodesta 2006 vuoteen 2022 mennessä.
- Kaupunki on mukana hiilineutraalien kuntien verkostossa (HINKU).
- Kehitteillä olevia laajamittaisia aurinkovoimaloita 4 kpl
- Repovedelle kesäaikainen junayhteys
- Käyrälammen alueen kehittämistä on edistetty investoinneilla ja kehittämishankkeilla.
- Kuntalaisten osallisuutta on lisätty mm. ilmaisia yhteisötiloja lisäämällä, aluetoimikunta- ja järjestötyöllä sekä hankkeilla.

- mielekäs ja merkityksellinen elämä
- perheiden hyvinvoinnin edistäminen
- hyvinvoinnin ja varautumisen ratkaisut
- jatkuvasti kehittyvä lähi- ja luomuruokatuotanto
- alkutuotannosta maailman markkinoille
- kestävä ja ympärivuotinen matkailu
- edistyksellinen bio- ja kiertotalous
- kohti hiilineutraaliutta kulkeva uusiutuvan energian kaupunki

Kasvatus ja opetus Kaikkien kampus

- Osana kouluverkkouudistusta ja lasten ja nuorten oppimisympäristön kehittämistä otettiin tammikuussa 2024 käyttöön Valkealan monitoimitalo. Inkeröisten monitoimitalon otetaan käyttöön 2025.
- Investointipäätökset tehty myös Marjoniemen ja Kuusankosken yhtenäiskouluista sekä Kaunisnurmen päiväkodista.
- Pienten lasten taloista päätetty.
- Kaupungin panostukset korkeakoulutukseen – uudet tutkintoon johtavat koulutukset käynnistyneet;
 - XAMK; Robotiikan ja tekoälyn ja Elintarviketekniikan insinöörikoulutukset
 - LUT; Innovation and Logistics ja Food Processing Technology maisteriohjelmat
- Toiseen asteen ja sitä korkeamman koulutuksen opiskelijoiden ja kansainvälisten opiskelijoiden lukumäärä on kasvanut
- Opiskelija-asuntoja rakenteilla kaupungin lainan/takauksen turvin
- Perusopetuksen ja yleisen kirjaston yhteistyösopimus 1.1.2022 – 31.5.2025
- Kansalaisopiston kurssit päätoimisille opiskelijoille 50% alennuksella, sisaralennus 20%
- Kansalaisopiston opintopistekurssit sekä taiteen perusopetuksen opintosuoritukset opiskelijan/huoltajan suostumuksella kansalliseen KOSKI-tietovarantoon.

- tulevaisuuden taitoja luovat päiväkodit ja koulut
- monimuotoista korkeakoulutusta ja urheiluun painottuva lukio
- työelämän tarpeisiin vastaava ja yrittäjyyteen kannustava koulutustarjonta
- kansainvälisesti verkottunut tutkimustyö
- yrityslähtöinen ja kasvava TKI-toiminta
- nuorten tulevaisuustaidot
- opiskelijaelämää tukeva kaupunkikeskusta
- edulliset ja laadukkaat opiskelija-asunnot

Työelämä – Moderni työmahdollisuuksien keskus

- TE –palvelut kaupungille - vaikuttavat koulutus-, työllisyys- ja yrityspolut
- Yrityslähtöisillä ja toimialapohjaisilla työllisyys- ja yrityspalveluilla parannetaan työmarkkinakohtaantoa ja yritysten tarpeisiin ketterästi vastaavia koulutusratkaisuja
- Oman palvelutuotannon vahvistaminen työnhakijoiden osaamisen ja työelämä- sekä yrittäjyysvalmiuksien parantamiseksi
- Kehitetään uudenlaisia palveluita yritysten liiketoimintakyvyyden paranemisen tueksi
- Kaupungin panostukset korkeakouluyhteistyöhön lisää osaajia alueen tarpeisiin
- Yritystonttituotanto kärkihankkeena ja siihen vahvasti kytkeytyvä sijoittautumismarkkinointi edistävät uusien yritysten ja työpaikkojen sijoittautumista Kouvolaan
- Kansainvälisyys nähdään laajasti elinvoimatekijänä - koulutus- ja työperustaisen maahanmuuton edistäminen.
- Kaupungille luotiin [Kansainvälistyvä Kouvola -ohjelma](#)
- Itäradan suunnittelu etenee ja vahvistaa Kouvolan asemaa työpaikkapendelöinnissä.

- sujuvat koulutus-, työllisyys- ja yrittäjyyspolut
- jatkuva oppiminen, työelämälähtöinen koulutus
- alueen tarpeita tukeva osaaminen
- rohkeaseva investointiympäristö yrityksille
- vahva nuorisotyöllisyys ja yrittäjyyteen kannustaminen
- koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton edistäminen
- kansainvälistyvät yritykset ja uudet avaukset

Yrittäminen Logistisesti keskellä kaikkea

- Rautatie- ja maantieterminaali RRT:n hallinnointi ja markkinointi on keskitetty Kinnon tytäryhtiöön Kouvola RRT
- Kaupungin edunvalvonnan ansiosta moni liikenneväylä on saanut myönteisen rahoituspäätöksen
 - Käynnissä Hevossuo-Nappa
 - Rahoituspäätökset VT15 ja VT12
- Yritystonttituotanto kärkihankkeena yhdistettynä käynnissä oleviin ja tuleviin liikenneinvestointeihin tukee uusien yritysten sijoittumista Kouvolaan
- Itäradan suunnittelu etenee
- Kohoa Synergiakeskus tukee koulutusta ja yrittäjyyttä
- Yritysten kiertotalouden liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä tuetaan
- Kehitetään alkuvaiheen yrittäjyysmahdollisuuksien tunnustelun tukea
- Rakennetaan elinvoimaekosysteemiä julkisten yrityspalvelutoimijoiden yhteistyön vahvistamiseksi ja yritysten hyödyksi

- moderni logistiikan keskus ja Suomen suurin kuivasatama
- vetovoimainen kaupan ja elintarvikesektorin keskittymä
- edistykselliset energia- ja kiertotalousratkaisut
- osaamisen ja uuden liiketoiminnan kasvualusta
- laaja ja monipuolinen tonttivaranto
- parhaat yrityspalvelut ja puitteet yrittää
- nopeiden raideyhteyksien edistäminen

Toimintamme linjaukset

- Palveluyksikkökohtaiset palveluanalyysit tukevat palvelujen kehittämistä ja digitalisaation hyödyntämistä
- Työkykyjohtamista on kehitetty proaktiiviseksi työkyvyttömyyden kustannusten vähentämiseksi Kevan tukemalla "Ennakoinnin voimalla pidempään työuraan" -hankkeella.
- Johtamista on kehitetty kaupungin ja toimialojen johtoryhmien valmennuksilla
- Henkilöstön digikyvykkyyttä on kasvatettu OSKU -hankkeessa
- Aktiivinen edunvalvonta on tuottanut tulosta;
 - Ratamo-keskuksen yöpäivystys säilyy toistaiseksi
 - Valtatie 15 ja valtatie 12 investoinnit etenevät
- Talouden sopeuttamista on tehty määrätietoisesti, vaikutukset näkyvät, mutta työ jatkuu pitkäjänteisesti.

- uudet toimintatavat
- hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen
- yhteistyö ja edunvalvonta
- hallittu vakaa talous

Strategiakysely

Strategiakyselyn toteutus

- Kysely nykystrategiasta oli auki 3.-18.2.2025
- Kyselyssä arvioitiin mennyttä kautta, toimintaympäristön muutostekijöitä ja annettiin näkemyksiä strategian päivitystarpeisiin.
- Kysely oli suunnattu valtuutetuille, kaupungin henkilöstölle ja vaikuttamistoimielimien (vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto) jäsenille, yhteensä 2 685 henkilölle.
- Vastauksia saatiin 541 eli vastausprosentti oli noin 20 %.

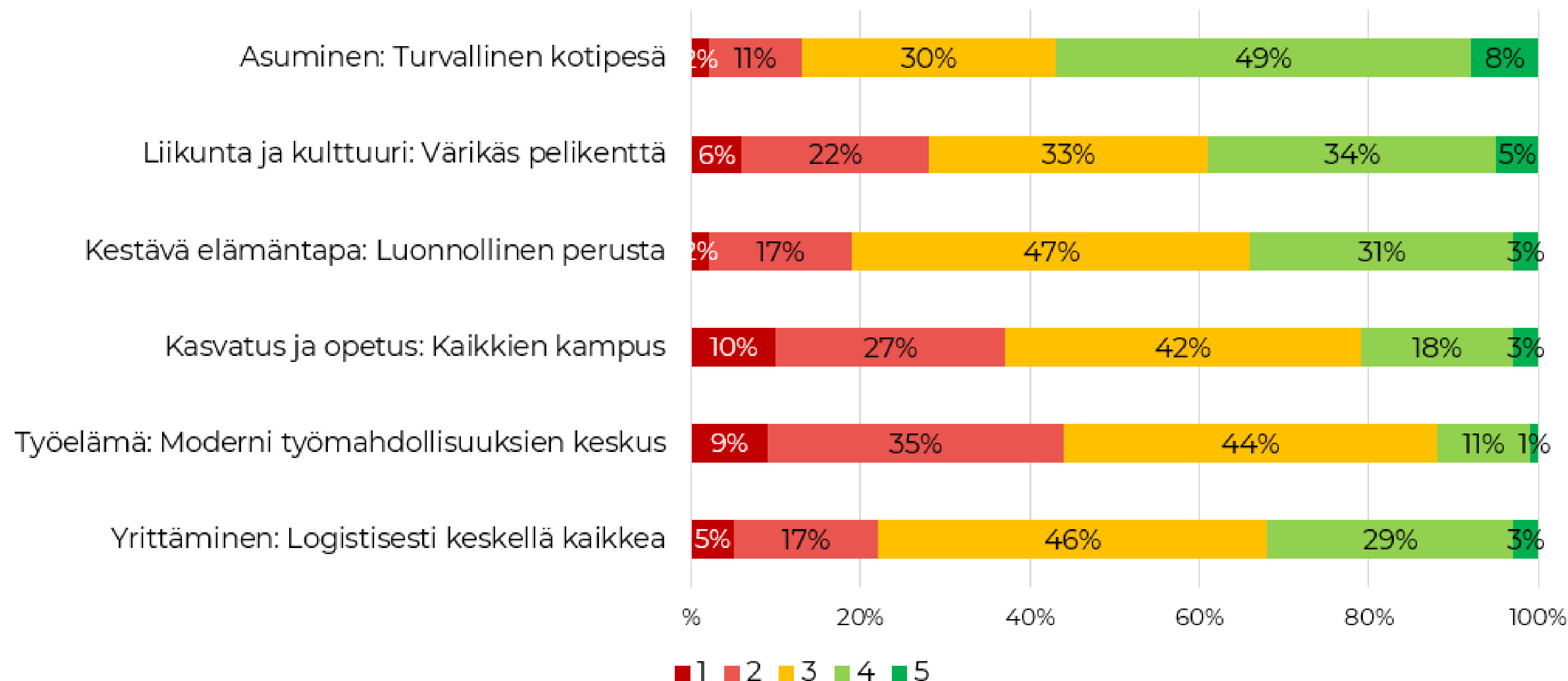
Strategiakyselyn tulokset

- Vastaajat arvioivat **parhaiten** toteutuneen **Asuminen: Turvallinen kotipesä** –tavoitteen: 57 % vastaajista arvioi sen toteutuneet melko tai erittäin hyvin.
- Vastaajat arvioivat **heikoiten** toteutuneen **Työelämä: Moderni työmahdollisuuksien keskus** –tavoitteen: 44 % arvioi sen toteutuneet melko tai erittäin huonosti.
- 43 % vastaajista piti visiota ”**Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus; aktiivisten kaupunki keskel kaikkee.**” jokseenkin tai täysin ymmärrettävänä ja laajasti hyväksyttynä.
- Kouvolan arvot **Yhdessä, Kestävästi ja Kehittäen** koetaan jokseenkin ymmärrettäviksi ja laajasti hyväksytyiksi.

Strategisten tavoitteiden toteutumisen

Arvioi, miten kaupungin strategiset tavoitteet ovat mielestäsi toteutuneet tällä strategiakaudella.

(Asteikko: 1=erittäin huonosti, 2=melko huonosti, 3=ei hyvin eikä huonosti, 4=melko hyvin, 5=erittäin hyvin)

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten kaupungin strategiset tavoitteet ovat toteutuneet tällä strategiakaudella.

- » Vastaajat arvioivat **parhaiten** toteutuneen Asuminen: Turvallinen kotipesä –tavoitekokonaisuuden. 57 % vastaajista arvioi sen toteutuneet melko tai erittäin hyvin.
- » Vastaajat arvioivat **heikoiten** toteutuneen Työelämä: Moderni työmahdollisuuksien keskus – tavoitekokonaisuuden. 44 % arvioi sen toteutuneet melko tai erittäin huonosti.

Strategiakysely: onnistumiset

KOUVOLA

- Päätökset investoinneista.
- Asuntoja on tarjolla edullisesti, myös pientaloja.
- Liikunta- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia on edistetty.
- Kulttuuria on ylläpidetty.
- Kouluverkkoratkaisujen toteuttaminen ja uusien koulujen rakentaminen (investointipäätökset).
- LUTin koulutukset ja ammattikorkeakoulun olemassa olo Kouvolaan on tullut myös kv-opiskelijoita.
- Kaupunkiympäristöä ja infrastruktuuria on parannettu. Puistojen ja virkistysalueiden rakentamiseen on panostettu.
- Datakeskusinvestointien ja uusien yritysten houkuttelu alueelle.
- Elintarvike- ja uusiutuvan energian sektorien kasvava merkitys.
- Yritystonttien tarjonnan lisääminen ja infran rakentaminen etupainotteisesti.
- Edunvalvonta Kouvolaan tärkeissä asioissa.

Strategiakysely: epäonnistumiset

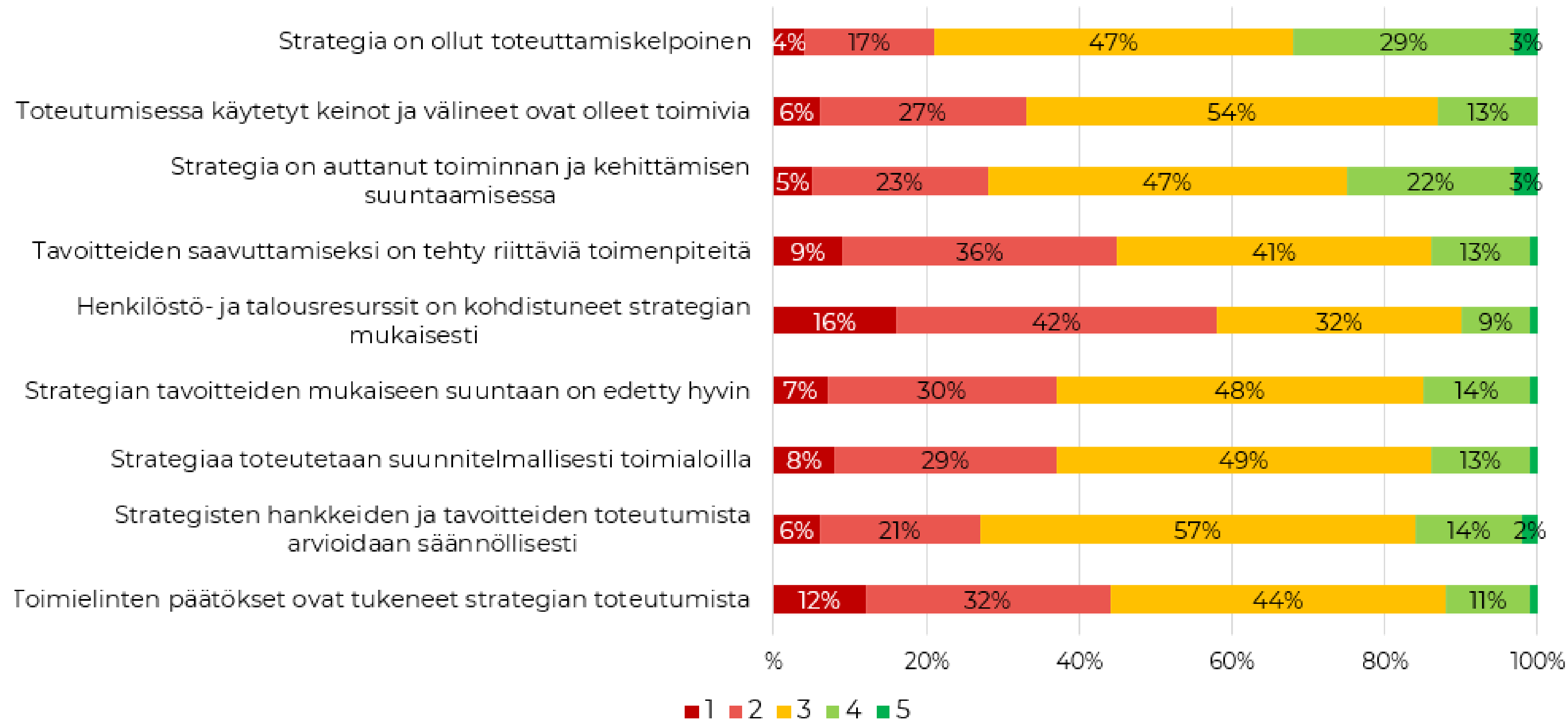
KOUVOLA

- Talouden tasapainottaminen ei ole onnistunut toivotusti, investointien priorisointi muihin tarpeisiin nähden.
- Kouluverkkouudistus on aiheuttanut tyytymättömyyttä, opetuksen resurssien väheneminen, suuremmat ryhmäkoot ja vähentyneet tukipalvelut. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden järjestelyt puutteellisia.
- Joukkoliikenteen lippujen hinnankorotukset ja palveluiden karsiminen ovat vaikeuttaneet palvelun saavutettavuutta. Maksuttoman joukkoliikenteen suunnitelmat eivät ole edenneet.
- Uusia työpaikkoja ei ole syntynyt riittävästi, ja kaupungin yrittäjävetovoima ei ole kehittynyt odotetusti. TE-palveluiden siirtymä on ollut haasteellinen, ja työllisyyspalveluiden vaikuttavuus herättää huolta.
- Asuntotuotanto ei ole vastannut tarpeita, ja uudisrakentaminen on ollut vähäistä. Keskittäminen nähdään johtaneen siihen, että Kouvolan reuna-alueet ovat jääneet vähemmälle huomiolle, mikä on vähentänyt alueellista elinvoimaa.
- Ristiriitaa strategian ja toteuttamisen välillä; leikkaukset vs. kehittäminen, jalkautus ja henkilöstön sitouttaminen.

Strategian toteuttamisen onnistuminen

Miten hyvin strategian toteuttaminen on onnistunut? Arvioi väittämät.

Asteikko: 1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en samaa enkä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä

Vastaajia pyydettiin arvioimaan väittämiä, jotka koskivat sitä, miten hyvin strategian toteuttaminen on onnistunut.

- » **Eniten eri mieltä** oltiin sen kanssa, että henkilö- ja talousresurssit olisivat kohdistuneet strategian mukaisesti. 58 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väitteen kanssa.
- » **Eniten samaa mieltä** oltiin sen kanssa, että strategia on ollut toteuttamiskelpoinen. 32 % vastanneista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä. Väittämässä arvioit kuitenkin jakoutuivat ja eriäviä arvioita myös annettiin.

Merkittävimmät muutostekijät

- Kolme merkittävintä muutostekijää koetaan olevan **väestön ikääntyminen ja väheneminen, julkisen talouden kestävyys ja alueiden eriarvoistuminen.**
- Muutostekijöiden huomioiminen uudessa strategiassa:
 - Pidettävä huolta koko väestöstä. miten pidetään nykyiset asukkaat ja mistä saadaan uusia kuntalaisia.
 - Otettava realistisesti huomioon julkisen talouden paineet, löydettävä keinoja varmistaa, että peruspalvelut ovat saavutettavissa ympäri Kouvola.
 - Ilmastonmuutoksen hillintä, uusiutuvien energiamuotojen edistäminen ja vihreä talous sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen.
 - Lisäksi vastauksista nousevia teemoja olivat: maahanmuuton lisääminen, kotoutumiseen panostaminen, työvoiman saatavuus ja siihen vaikuttavat tekijät (koulutusmahdollisuudet, asuminen ja arjen mielekkyys Kouvola), etätyömahdollisuuksien tukeminen, yritystonttien saatavuus.

Päätöksenteon aikataulu

Loppuraportin käsittelyaikataulu
toimielimissä;

- Kaupunginhallitus 10.3.2025
- Kaupunginvaltuusto 17.3.2025

Aktiivisten kaupunki keskel kaikkee
Kaupunkistrategia 2023-2032